

af ikke ringe Betydning, at denne Rabat forelaa; det har baade været Tilfældet i København og ogsaa, hvor man ønskede at komme ind til Købstaden for en nogenlunde billig Pris fra den omliggende Egn. Men det ærede Medlem ser paa dette fra et Privatbanestandpunkt. Hans Stilling er denne, at naar Privatbanerne ikke har Raad til at yde Publikum en saadan Godtgørelse, saa er det generende for dem, at Statsbanerne kan gøre det. Jeg forstaaer det meget godt og kan slet ikke bebrejde det ærede Medlem, hvis Virksomhed for Privatbanerne jeg i højeste Grad anerkender, at han ræsonnerer saaledes. Men han kan ikke mene, at dette kan være et Regeringssynspunkt i og for sig.

Hertil skal jeg indskrænke mig og takke for, at alle ærede Medlemmer anbefaler disse Lovforslag til hurtig Behandling og til Vedtagelse i uændret Form.

Jørgen Berthelsen: Jeg vil gerne yde den højtærede Finansminister min Anerkendelse for, at der er afbetalt paa den Gæld, som jeg en Gang i Landstinget, ikke i denne Sal, men i den forrige — jeg husker ikke, om det var, medens den nuværende Finansminister var Finansminister — kaldte den „ukontrollerede Statsgæld“. Jeg ved godt, at det Udtryk ikke vandt Bifald. Jeg tror nu ikke, den højtærede Finansminister er kommet helt bort fra Gælden, om jeg kan bruge det Udtryk; men at der er blevet afbetalt ganske betydeligt paa den, er jeg glad ved, og det vilde jeg, hvis jeg havde noget Mandat fra Privatbanerne dertil, takke den højtærede Minister for, for det Forhold har voldt Banerne uhyre Ulempe.

Hvis der var Tid, tror jeg nok, der skulde finde en Forstaaelse Sted mellem den højtærede Finansminister og mig med Hensyn til Forholdet mellem Privatbanerne og Statsbanerne. Jeg skal kun her nævne, at med Hensyn til Statens Stilling overfor Statsbanerne er det saaledes, at den Befolkning, der bor ved Statsbanerne, som Regel har bidraget fra 5 000 til 15 000 Kr. pr. Banemil, hvorimod de Folk, der bor ved Privatbanerne, har maattet betale 80 000—100 000 Kr. og derover pr. Banemil, og de har flere Rejser paa korte Afstande end de, der rejser paa Statsbanerne. Jeg synes, at det er ganske urimeligt — jeg er ganske sikker paa, at den højtærede Minister vil indrømme det —, ganske meningsløst, at først har en Befolkning betalt alt, hvad det koster at anlægge Banen, med Undtagelse af Statens Bidrag

— men det fremgaar af de Oplysninger, jeg har givet, at Bidraget er meget større til Statsbanerne end til Privatbanerne —, og saa skal den betale Driften helt og fuldt. De bliver afvist fra Statens Side, hvorimod de Folk, der har betalt meget mindre, og som bor ved Statsbanerne, godt kan faa Lov til at køre saaledes, at Statsbanerne giver et betydeligt Underskud, og det betales af Statskassen.

Med Hensyn til Dobbeltbilletter har jeg i den Betænkning, jeg afgav i December Maaned, oplyst, hvordan Forholdet er mellem Statsbanerne og Privatbanerne med Hensyn til de korte Afstande, og det er givet, at der rejser betydelig flere Folk paa korte Afstande paa Privatbanerne end paa Statsbanerne. At de Folk, der rejser paa Statsbanerne, kommer til at betale mere, fordi de berøves deres Dobbeltbilletter, interesserer mig egentlig ikke, men Spørgsmaalet interesserer mig paa de Steder, hvor Privatbanerne har Konkurrence med Statsbanerne, thi der kan Befolkningen ikke forstaa, at de, fordi de bor ved en Privatbane, skal betale mer end dobbelt saa meget som de Mennesker, der rejser med en Statsbane.

Finansministeren (Brandes): Jeg vil gerne gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at Oprettelsen af private Baner er en frivillig Sag. Naar en Egn ønsker at have en Privatbane, er det, fordi Egnens Beboere mener at have Interesse i, at der gaar en Bane fra det Punkt, som man nu vælger, til det næste Punkt, man vælger; og naar man er blevet enig om dette, og man har faaet Tilsagn om Tilskud fra Amt og Kommuner, saa henvender man sig til Staten og søger at opnaa det størst mulige Bidrag. Og naar man kender, hvorledes saadanne Forhandlinger foregaar i Rigsdagen, saa ved man, at der finder en livlig Udveksling Sted af Synspunkter og Interessekrav, hvorefter man ender med, at saa at sige alle Ønsker fra de forskellige Egne imødekommes, fordi man ikke kan faa Tilslutning til sin Bane, naar man ikke giver Tilslutning til en anden Side. Dette er den almindelige Jernbaneforhandling her i Rigsdagen. Men Statens Borgere bidrager alle til den enkelte Privatbanes Indretning og Oprettelse. Oprindelig er det dog en ganske privat Forretning, som man ved Statens Hjælp faar sat i Gang — dette er et Synspunkt, man ikke ganske kan komme bort fra —, medens man maa gaa ud fra, at de enkelte Statsbaners Indretning er i det hele Samfunds Interesse.